

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 541/2019-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín a jeho uznesením č. k. 7 C 44/2013-796 z 10. mája 2019 za účasti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. I. ÚS 541/2019 zo 17. decembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 7 C 44/2013-796 z 10. mája 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) za účasti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zúčastnené osoby“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka vystupovala ako žalovaná v spore, v ktorom sa proti nej viacerí žalobcovia domáhali ochrany osobnosti a zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 48 000 €. Okresný súd žalobu žalobcov rozsudkom sp. zn. 7 C 44/2013 z 18. januára 2017 zamietol, sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Žiline na odvolanie sťažovateľky uznesením č. k. 11 Co 161/2018 z 28. augusta 2018 rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne uznesením sp. zn. 7 C 44/2013 z 30. novembra 2018 rozhodol, že sťažovateľka má nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Po tom, čo uznesenie okresného súdu z 30. novembra 2018 nadobudlo právoplatnosť, okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 44/2013 z 11. februára 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom (§ 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) uložil žalobcom povinnosť zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 1 284,41 €. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť, pretože bola presvedčená o tom, že trovy konania jej boli priznané v nesprávnej (nižšej) výške. Rozdiel medzi vyčíslenou sumou trov konania (2 341,51 €) a sumou priznanou okresným súdom (1 281,41 €) vznikol podľa jej názoru v dôsledku toho, že okresný súd vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania z nesprávneho právneho názoru, čo sa týka účelnosti trov konania. Sudca okresného súdu napadnutým uznesením, uznajúc čiastočnú dôvodnosť sťažnosti sťažovateľky, rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zmenil tak, že uložil žalobcom povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 1 588,30 €.

4. Sťažovateľka napáda ústavnou sťažnosťou uznesenie o trovách konania. Tvrdí, že napadnuté uznesenie nevydal zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená elektronickou podateľňou, ale vyššia súdna úradníčka, v čom vidí porušenie zásady zákazu odňatia veci zákonnému sudcovi. Svoje tvrdenie opiera o úradné záznamy založené v súdnom spise, z ktorých vyplývajú pokyny sudcu na prípravu konceptov rozhodnutí. Podľa úradného záznamu nachádzajúceho sa na č. 1. 795 súdneho spisu malo ísť o pokyn v znení: „*kanc. predlož VSU na prípravu konceptu. D. K. 6.5.2019*“. Úradný záznam na č. 1. 796 súdneho spisu mal údajne obsahovať: „*Kanc. Koncept rozhodnutia o sťažnosti žalovanej proti uzneseniu o výške TK uložený v tvorbe rozhodnutia v registri. V Dolnom Kubíne dňa 07.05.2019. Rusinová.*“ Nadväzne, citujúc relevantnú právnu úpravu, sťažovateľka uvádza, že o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka má konať a rozhodnúť sudca toho súdu, ktorý sťažnosťou napadnuté rozhodnutie vydal. Okresný súd však podľa jej názoru právnu úpravu nedodržiava, pretože o sťažnostiach namierených proti rozhodnutiam vyšších súdnych úradníkov nerozhoduje sudca, ale opäť vyšší súdny úradník (v jej prípade ten istý, pozn.), ktorý svoj názor nemení, svoje chyby neprizná, čím podľa jej názoru dochádza k vydávaniu nesprávnych uznesení o trovách konania.

5. V dôsledku toho, že vo veci sťažovateľky rozhodovala o sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou namiesto sudcu tá istá vyššia súdna úradníčka, sťažovateľka vyjadruje presvedčenie, že bola porušená ústavná zásada dvojinštančnosti súdneho konania. Okrem toho uvádza, že pri nahliadnutí do súdneho spisu jej právny zástupca nenašiel žiadne písomné poverenie, ktorým by sudca poveril vyššiu súdnou úradníčku vykonávaním konkrétnych úkonov v jej kauze.

6. Zároveň sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nesprávne a arbitrárne. Napriek tomu je však právoplatné a nenapadnuteľné žiadnym riadnym a ani mimoriadnym opravným prostriedkom. Prezentuje názor, že pokiaľ súdy prvej inštancie nezmenia svoju nesprávnu prax pri rozhodovaní o sťažnostiach proti uzneseniam vydaným vyššími súdnymi úradníkmi, tak ústavný súd bude „zahľtený“ množstvom ústavných sťažností proti uzneseniam o trovách konania. Zákonodarca podľa jej názoru pochybil, keď v Civilnom sporovom poriadku explicitne neuviedol, že o sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom má rozhodnúť sudca toho súdu, ktorý napadnuté uznesenie vydal. Ďalšou chybou je podľa jej názoru to, že zákonodarca zveril právomoc rozhodovať o sťažnostiach súdom prvej inštancie, a nie odvolacím súdom, ako to bolo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

7. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jej v záhlaví označené práva, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

8. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu zaslanej pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti vyjadril k jej obsahu podaním sp. zn. Spr 423/2019 z 25. novembra 2019, v rámci ktorého predseda okresného súdu poukázal na svoje pripojené stanovisko ako zákonného sudcu a vyjadrenie vyššej súdnej úradníčky. Z ich obsahu

je podľa jeho názoru zrejmé, že vo veci konal zákonný sudca a vyšší súdny úradník určený rozvrhom práce a obaja konali v súlade so zákonom (Civilným sporovým poriadkom), spravovacím poriadkom a rozvrhom práce.

8.1 Vyššia súdna úradníčka vo svojom stanovisku uviedla, že po podaní sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu, ktoré vydala, postupovala v zmysle pokynu zákonného sudcu (č. 1. 795 spisu, pozn.), podľa ktorého jej bol spis predložený na prípravu konceptu rozhodnutia o sťažnosti. Dňa 7. mája 2019 pripravila koncept rozhodnutia, tento uložila v tvorbe rozhodnutia a spis bol predložený zákonnému sudcovi na jeho kontrolu, prípadnú opravu alebo zmenu. Ďalej uviedla, že ako vyšší súdny úradník je v súlade s rozvrhom práce zaradená do senátu 7C zriadeného pre sudcu JUDr. Rastislava Plutinského. V predmetnej veci konala v súlade s § 4 a § 7 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch (ďalej len „zákon o súdnych úradníkoch“), v zmysle ktorých je vyšší súdny úradník oprávnený vykonávať úkony podľa tohto zákona a pripravovať rozhodnutia pre sudcu. Na doplnenie uviedla, že príprava konceptu rozhodnutia nie je totožná s vydaním tohto rozhodnutia. Ide o náčrt rozhodnutia, ktorý je síce uložený v elektronickom spise, nie je ale ukončený a zákonný sudca môže v tomto rozhodnutí robiť akékoľvek úpravy, opravy alebo náčrt vymazať. Ide teda o bežnú prax na súdoch, ktorá slúži na efektívnejšiu činnosť senátu a odbremenenie sudcov.

8.2 Zákonný sudca k veci uviedol, že 6. mája 2019 vydal pokyn na predloženie spisu vyššej súdnej úradníčke na prípravu konceptu rozhodnutia. Ozrejmuje význam slova koncept, ktorým je prvý návrh textu, náčrt, približné vypracovanie textu. Sudca tento návrh môže akceptovať, resp. ho prepracovať, prípadne vôbec nepoužiť. Po tom, čo vyššia súdna úradníčka 7. mája 2019 predložila koncept rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľky, 10. mája 2019 vydal sudca napadnuté uznesenie, ktorým zmenil rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky v prospech sťažovateľky. Tvrdenie sťažovateľa o tom, že rozhodnutia vyšších súdnych úradníkov o trovách sa nepreskúmavajú a nekriticky sa akceptujú, vníma zákonný sudca len ako subjektívny pocit sťažovateľky, bez uvedenia akéhokoľvek konkrétneho dôkazu alebo štatistiky.

9. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd v zmysle § 126 zákona o ústavnom súde upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti zúčastnené osoby, ktoré vystupovali v označenom konaní v procesnom postavení žalobcov, žiadna z nich sa však k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

10. K prijatej ústavnej sťažnosti sa podaním sp. zn. Spr 10/2020 z 29. januára 2020 vyjadril okresný súd, ktorý zotrval na svojom predošlom stanovisku. Zdôraznil, že písomný pokyn pre asistentku, aby predložila spis vyššej súdnej úradníčke, nebol v tomto konkrétnom prípade potrebný. Podľa jeho názoru je potrebné vychádzať zo zákona o súdnych úradníkoch, ktorý presne vymedzuje oprávnenia vyššieho súdneho úradníka, jeho úkony i možnosť písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním [§ 3 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych úradníkoch], resp. aj jeho oprávnenia robiť úkony uvedené v § 3 ods. 2 písm. b), c) citovaného zákona, ktoré môže robiť bez písomného poverenia. Tento zákon v ustanoveniach § 5, § 6 a § 8 uvádza, v akých prípadoch vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu. V § 7 zákona o súdnych úradníkoch je však uvedená činnosť a úkony vyššieho súdneho úradníka, ktoré nevykonáva len na základe poverenia sudcu, ale môže ich vykonávať na základe toho, že je zaradený do príslušného súdneho oddelenia zriadeného pre sudcu a konkrétne v § 7 písm. g) sa uvádza príprava rozhodnutí pre sudcov. Vo veci sťažovateľky teda nešlo o neobvyklý postup. V každej veci, bez ohľadu na to, či je tam písomný pokyn sudcu, musí vyšší súdny úradník pred prácou na koncepte konzultovať so sudcom jeho predstavu o rozhodnutí, čo bolo aj v tomto prípade. Vyvodzovať záver o nevydaní rozhodnutia zákonným sudcom z toho, že v koncepte sú robené len minimálne zmeny, je podľa názoru okresného súdu silne účelové. Priamo tento prípad dokazuje, že o trovách konania sa rozhodovalo seriózne, keďže sudcom bolo rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky zmenené v prospech sťažovateľky.

11. Na vyjadrenia okresného súdu sťažovateľka nereagovala.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Podľa § 3 ods. 1 zákona o súdnych úradníkoch je vyšší súdny úradník oprávnený vykonávať úkony súdu v civilnom procese, správnom súdnom procese, v trestnom konaní, v konkurznom konaní a inú činnosť súdu v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

18. Podľa § 3 ods. 2 zákona o súdnych úradníkoch úkonmi vyššieho súdneho úradníka sú: a) konanie a rozhodovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, b) skutkový a právny rozbor vecí, c) iné úkony súdu.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona o súdnych úradníkoch sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním a) vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce, b) v určitej veci.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona o súdnych úradníkoch vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu samostatne. Poverenie je súčasťou rozvrhu práce alebo súčasťou súdneho spisu.

21. Podľa § 7 písm. g) zákona o súdnych úradníkoch v civilnom procese a správnom súdnom procese vyšší súdny úradník vykonáva prípravu rozhodnutí pre sudcu.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Sťažovateľka v prospech svojho sťažnostného petitu prednáša v zásade dve námietky. Podstatou prvej z námietok je tvrdenie, že okresný súd porušil jej základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny tým, že napadnuté uznesenie nevyhotovil zákonný sudca, ale vyššia súdna úradníčka. Druhú námietku sťažovateľka nasmerovala proti vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, považuje ho za arbitrárne a vidí v ňom porušenie svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Vo vzťahu k prvej námietke sťažovateľky, ktorá sa týka údajného porušenia jej základného práva na zákonného sudcu, ústavný súd v prvom rade uvádza, že zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre strany sporu, že v ich veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred

známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

24. V posudzovanej veci má význam skúmanie opodstatnenosti sťažovateľkiných tvrdení o tom, že napadnuté uznesenie nevydal zákonný sudca JUDr. Rastislav Plutinský, ktorému bola táto vec pridelená elektronickou podateľňou okresného súdu, ale bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou Mgr. Kristínou Rusinovou, keďže sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že z elektronického súdneho systému vyplýva, že koncept napadnutého uznesenia pripravila vyššia súdna úradníčka a zákonný sudca rozhodnutie „iba podpísal“.

25. Z už citovaných ustanovení zákona o súdnych úradníkoch vyplýva, že vyšší súdny úradník v civilnom procese koná na základe poverenia sudcu, a to vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce alebo v určitej veci. Poverenie je súčasťou rozvrhu práce alebo súčasťou spisu. Vyšší súdny úradník v civilnom procese vykonáva aj prípravu rozhodnutí pre sudcu [§ 7 písm. g) zákona o súdnych úradníkoch, pozn.].

26. Ústavný súd nahliadnutím do Rozvrhu práce Okresného súdu Dolný Kubín na rok 2019 č. 1 SprR 4/2019 v znení jeho dodatkov (ďalej len „rozvrh práce okresného súdu“), ktorého úplné znenie je prístupné na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, zistil, že v rozhodnom čase bol v súdnom oddelení 7C zákonným sudcom JUDr. Rastislav Plutinský a vyššou súdnou úradníčkou bola Mgr. Kristína Rusinová. Pôsobnosť vyšších súdnych úradníkov je v rozvrhu práce okresného súdu vymedzená v rozsahu stanovenom zákonom o súdnych úradníkoch, „*predovšetkým zákona č. 125/2016 Z.z... v § 7 a § 8 ods. 2 ZoSÚ. V rozsahu poverenia daného sudcami tunajšieho súdu, budú konať a rozhodovať vo veciach stanovených v §§ 5 a 8 ods. 1 ZoSÚ, rozhodovať podľa § 6 ZoSÚ a vo veciach pridelených sudcom príslušného súdneho oddelenia*

na vykonanie rozboru, vykonávať skutkový a právny rozbor veci podľa § 3 ods. 6 ZoSÚ.“. Poverenia pre jednotlivých vyšších súdnych úradníkov sú potom obsiahnuté v prílohe č. 2 rozvrhu práce okresného súdu. Zároveň bol rozsah pôsobnosti konania vyššej súdnej úradníčky Mgr. Kristíny Rusinovej vymedzený v rozvrhu práce okresného súdu ako oprávnenie konať a rozhodovať podľa zákona o súdnych úradníkoch vo veciach patriacich do pôsobnosti sudcov „*JUDr. Renáty Kňazúrovej, JUDr. Jany Veselej, JUDr. Petra Bebeja, Mgr. Andrey Novotnej, Mgr. Bebejovej, JUDr. Plutinského*“.

27. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ vyššia súdna úradníčka vypracovala návrh (koncept) rozhodnutia pre zákonného sudcu, konala tak v súlade s jej zákonnými právami a povinnosťami, ktoré sú zároveň presne vymedzené aj v citovanej časti rozvrhu práce okresného súdu. Napadnuté uznesenie je preto nepochybne rozhodnutím zákonného sudcu JUDr. Rastislava Plutinského a vyššia súdna úradníčka mohla vyhotoviť návrh rozhodnutia len podľa jeho pokynov, alternatívne si musel zákonný sudca návrh rozhodnutia osvojiť, poprípade revidovať ho podľa vlastného uváženia. Je teda potrebné zásadne rozlíšiť rozhodnutie ako individuálny právny akt, ktorý je prejavom výlučnej právomoci sudcu, a návrh rozhodnutia (jeho písomného vyhotovenia), ktorý takú povahu nemá (na rozdiel od vlastného rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka – bod 18). Úvahy sťažovateľky o tom, že napadnuté uznesenie vydala vyššia súdna úradníčka, sú z ústavnoprávneho hľadiska neopodstatnené.

28. K námietke sťažovateľky o neexistencii individuálneho poverenia pre vyššiu súdnu úradníčku na vykonávanie konkrétnych úkonov v napadnutom konaní ústavný považuje za potrebné poukázať na svoje uznesenie sp. zn. PL. ÚS 10/2019 z 30. januára 2019, v ktorom sa vysporiadal s existenciou individuálnych poverení pre vyšších súdnych úradníkov, keď v bodoch 78 a 79 uviedol: „*Pokiaľ ide o rozhodnutia vydané vyšším súdnym úradníkom ako zamestnancom súdu, tieto vždy vychádzajú z príslušného poverenia, ktoré nemusí byť iba individuálne, ale môže byť súčasťou rozvrhu práce toho-ktorého súdu na konkrétny rok (§ 3 ods. 5 zákona č. 549/2003 Z. z.). S ohľadom na uvedené nie je podľa názoru ústavného súdu rozhodujúce, či sudca má alebo nemá možnosť vydať individuálne poverenie pre vyššieho súdneho úradníka, ale to, či vydanie*

rozhodnutia súdnym úradníkom neporušuje práva sporových strán a v prvom rade či im zabezpečuje prístup k súdu a právo nezávislého, nestranného a spravodlivého rozhodnutia.“

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje aj námietku sťažovateľky o neexistencii individuálneho poverenia pre vyššiu súdnu úradníčku v súdnom spise sp. zn. 7 C 44/2013 s poukázaním na existenciu prílohy č. 2 rozvrhu práce okresného súdu, ktorá obsahuje poverenia pre vyšších súdnych úradníkov, za neopodstatnenú. Tento záver navyše podporuje i § 7 zákona o súdnych úradníkoch, na ktorý poukázal aj okresný súd (bod 10), podľa ktorého vyšší súdny úradník môže pripravovať rozhodnutia pre sudcov (nielen na základe poverenia sudcu, ale aj) na základe toho, že je zaradený do príslušného súdneho oddelenia zriadeného pre sudcu [§ 7 písm. g) zákona o súdnych úradníkoch].

30. Z tohto pohľadu je podstatné, že o sťažnosti rozhoduje vždy sudca, ktorý môže napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka vždy zrušiť (alebo aj zmeniť) a docieľiť tak ústavnou normou článku 142 ods. 2 ústavy sledovaný legitímny cieľ – nápravu vadného rozhodnutia. Ústavný súd poukazuje i na to, že rovnakú problematiku už riešil v uznesení sp. zn. IV. ÚS 118/2019 z 12. novembra 2019 a že nezistil žiaden dôvod sa od právneho názoru vysloveného v tomto uznesení odchýliť.

31. Keďže námietka o porušení základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu bola vyhodnotená ako neopodstatnená, mohol ústavný súd pristúpiť k skúmaniu možného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo podľa názoru sťažovateľky dôjsť v dôsledku arbitrárnosti napadnutého uznesenia o výške priznaného nároku na náhradu trov konania.

32. Vo vzťahu k druhej (všeobecne naformulovanej) sťažnostnej námietke ústavný súd predovšetkým uvádza, že spor o náhradu trov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže strany sporu citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou

týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novej judikatúry pozri, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, III. ÚS 109/2017) alebo tiež v prípadoch absencie zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom.

33. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia a po jeho preskúmaní konštatuje, že o taký prípad vo veci sťažovateľky nešlo. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, dostatočne jasne, relevantne a pomerne vyčerpávajúco vysvetlil svoj postoj k priznanej výške trov konania. Je potrebné uviesť, že sudca okresného súdu v napadnutom uznesení čiastočne korigoval predošlé rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky a priznal sťažovateľke náhradu trov konania aj za ďalšie vo veci vykonané úkony právnej služby (bod 18 napadnutého uznesenia). Na zdôvodnenie svojho postupu o priznaní i nepriznaní náhrady trov konania za uplatnené úkony právnej služby uviedol, že posudzoval účelnosť každého jedného úkonu právnej služby a skúmal aj to, či jednotlivé procesné podania právneho zástupcu sťažovateľky obsahujú procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa k predmetu konania. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia jasne vyplývajú dôvody nepriznania náhrady trov konania vo vzťahu ku každému úkonu osobitne (body 15-17 napadnutého uznesenia). Dôvodnosť nepriznania náhrady trov konania za jednotlivé úkony právnej služby však ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť, pretože rozhodovanie o trovách konania patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov.

34. Sťažovateľka teda v konečnom dôsledku so svojou sťažnosťou uspela, hoci nie v takom rozsahu, ako žiadala. K tomu ústavný súd dodáva, že nepriznanie výšky náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške, ako ich vyčíslila vo svojom návrhu, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

35. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. právo na spravodlivý proces) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok.

36. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že ani druhá sťažovateľkou uplatnená námietka nemá opodstatnenie, teda nesignalizuje možné porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

37. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde).

38. V závere ústavný súd pripomína, že by bolo vhodné, aby najmä orgány štátnej správy súdov využili svoje právomoci, ktorými v rámci rozvrhov práce disponujú, a zabránili tak prípadným rizikám vzniku obdobných námietok – napr. vytvorením osobitného oddelenia, v ktorom by vyšší súdni úradníci rozhodovali iba o výške trov konania bez následného napojenia na príslušných sudcov, čo bol aj pôvodný zámer zákonodarcu pri prijímaní novej právnej úpravy rozhodovania o výške trov konania.

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu